Lieta C-515/21

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Datums, kurā lūgums reģistrēts Tiesā:

2021. gada 20. augusts

Iesniedzējtiesa:

Court of Appeal (Apelācijas tiesa, Īrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 30. jūlijs

Apelācijas sūdzības iesniedzējs:

PH

Atbildētāja:

Minister for Justice and Equality (Tieslietu un līdztiesības ministrs)

[*omissis*: procesuālie posmi līdz *Court of Appeal* (Apelācijas tiesa) rīkojumam iesniegt prejudiciālos jautājumus Eiropas Savienības tiesai]

[*omissis*: pušu juridisko pārstāvju vārdi]

THE COURT OF APPEAL

[*omissis*: valsts lietas numurs un palātas sastāvs]

LIETĀ PAR EUROPEAN *ARREST WARRANT ACT 2003* [2003. GADA LIKUMU PAR EIROPAS APCIETINĀŠANAS ORDERI] (AR GROZĪJUMIEM)

STARP

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY

[..] Atbildētājs

UN

PH

DARBA VERSIJA

[..] Apelācijas sūdzības iesniedzējs

LŪGUMS SNIEGT PREJUDICIĀLU NOLĒMUMU

ATBILSTOŠI LĪGUM PAR EIROPAS SAVIENĪBAS DARBĪBU

267. PANTAM

Iesniedzējtiesa

1 Šo lūgumu iesniedz *Court of Appeal* (Apelācijas tiesa) [..]

[....]

LIETAS PUSES UN TO PĀRSTĀVJI

2 Lietas puses:

The Minister for Justice and Equality (Tieslietu un līdztiesības ministrs) (turpmāk tekstā – "ministrs"), [..]

PH (turpmāk tekstā – "Apelācijas sūdzības iesniedzējs") [..] [Pušu juridisko pārstāvju vārdi]

Pamatlietas strīda priekšmets

3 Polija pieprasa apelācijas sūdzības iesniedzēja nodošanu atbilstoši Eiropas apcietināšanas orderim (EAO), kas izdots 2019. gada 26. februārī. EAO prasa apelācijas sūdzības iesniedzēja nodošanu, lai tam varētu izpildīt vienu gadu ilgu cietumsodu, ko viņam 2015. gada 29. maijā piesprieda *Wroclow-Śródmieście* [Vroclavas-Šrodmiešces] rajona tiesā par noziedzīgu nodarījumu, veicot pakalpojumatteices uzbrukumu komerciālam uzņēmumam Vroclavā, turklāt draudot turpināt minēto uzbrukumu, līdz viņam tiks samaksāta nauda. Sprieduma izpilde tika nosacīti atlikta ar piecus gadus ilgu pārbaudes laiku. Noziedzīgais nodarījums tika izdarīts 2015. gada janvārī un turpmāk šajā lūgumā tiek dēvēts par "pirmo nodarījumu".

4 Apelācijas sūdzības iesniedzējam tika paziņots par tiesas procesu, un viņš rajona tiesā ieradās klātienē. Ne notiesājošo spriedumu, ne sodu viņš nepārsūdzēja.

5 2017. gada 21. februārī apelācijas sūdzības iesniedzēju notiesāja *Bydgoszcz* [Bidgošča] rajona tiesa par noziedzīgu nodarījumu – ielaušanos autofurgonā un priekšmetu zādzību no tā. Apelācijas sūdzības iesniedzēju par šo noziedzīgo nodarījumu notiesāja ar brīvības atņemšanu uz 14 mēnešiem, un šajā lūgumā tas turpmāk dēvēts par "otro nodarījumu".

6 Otrais nodarījums tika pastrādāts pārbaudes laikā, kas bija piemērots sodam, kurš tika piespriests par pirmo nodarījumu, un tāpēc 2017. gada 16. maijā Vroclavas-Šrodmiešces rajona tiesa atbilstoši Krimināllikuma 75.1 pantam izdeva rīkojumu

DARBA VERSIJA

par viena gada brīvības atņemšanas soda izpildi (turpmāk tekstā – "izpildes lēmums"). 75.1 pantā noteikts, ka "*tiesa izdod rīkojumu par sprieduma izpildi, ja pārbaudes laikā notiesātais noziedznieks ar nodomu izdara noziedzīgu nodarījumu, kas līdzīgs tam, par kuru viņš vai viņa likumīgi un galīgi bija notiesāts ar brīvības atņemšanu.*" Šķiet, ka 75.1. pants ir obligāts un izsniegšanas tiesu iestāde norāda, ka rīkojums par uzliktā soda izpildi bija "*obligāts*".

7 Apelācijas sūdzības iesniedzējs par tiesas sēdi 2017. gada februārī Bidgoščas rajona tiesā) nezināja un tajā neieradās ne personīgi, ne arī ar juridiska pārstāvja starpniecību. Viņš nezināja arī par vēlāko tiesas procesu Vroclavas-Šrodmiešces rajona tiesā, kurā tika pieņemts izpildes lēmums, un 2017. gada 16. maija tiesas sēdē viņš neieradās ne personīgi, ne arī ar juridiskā pārstāvja starpniecību.

8 2019. gada 26. februārī Vroclavas-Šrodmiešces rajona tiesa izdeva EAO. Ar to tiek pieprasīta apelācijas sūdzības iesniedzēja nodošana tikai attiecībā uz pirmo nodarījumu. Nodošana par otro nodarījumu netiek pieprasīta.

9 Atbildot uz *High Court* (Augstā tiesa) pieprasījumu, Bidgoščas rajona tiesa paskaidroja, ka termiņš, kurā apelācijas sūdzības iesniedzējs varēja pārsūdzēt notiesājošo spriedumu par otro nodarījumu, ir beidzies. Tomēr minētā tiesa norāda, ka jebkura no pusēm var "*izmantot izņēmuma tiesiskās aizsardzības līdzekli (atcelšana, prasība atkal atvērt tiesas procesu).*" Nekāda tālāka informācija par šo procesu nav sniegta. No izsniegšanas tiesu iestādes sniegtās informācijas izriet, ka izpildes lēmums turpinās būt spēkā, ja vien un pieņemts rīkojums par 2017. gada 21. februāra rīkojuma izpildi – un līdz tā pieņemšanas brīdim.

10 Šīs tiesas sākotnējais uzskats ir, ka tiesas process pret apelācijas sūdzības iesniedzēju un viņa notiesāšana par otro nodarījumu *in absentia* neatbilda 6. pantam [Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību konvencijā] ECPAK vai (ciktāl tie ir piemērojami) Hartas 47. un 48. pantam. No pašreiz pieejamās informācijas nav iespējams secināt, vai apelācijas sūdzības iesniedzējs ir atteicies no savām tiesībām piedalīties minētajā tiesas procesā. Tiesas sākotnējais uzskats ir arī, ka tad, ja tiesas process pret apelācijas sūdzības iesniedzēju par otro nodarījumu un/vai vēlākā tiesas sēde, kurā tika pieņemts izpildes lēmums, tiek pienācīgi uzskatīts par "*lietas izskatīšanu, kurā pieņemts nolēmums*" izskatāmās nodošanas mērķiem, netiktu izpildītas prasības, kas noteiktas 4.a pantā Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (turpmāk tekstā – "pamatlēmums")/45. pantā 2003. gada Likumā par Eiropas apcietināšanas orderi (ar grozījumiem) (turpmāk tekstā – "2003. gada likums"). Patiesais [..] jautājums, kas rodas apelācijas tiesvedībā, ir, vai principā šādiem jautājumiem vispār ir nozīme saistībā ar nodošanas lēmumu. Ja tiem ir nozīme, iespējams, pirms galīga novērtējuma veikšanas būs nepieciešama padziļināta izmeklēšana par to, vai šādu nodošanu nevajadzētu atteikt, pamatojoties uz faktiskajiem apstākļiem.

DARBA VERSIJA

11 Tika izvirzīti vairāki citi pamatojumi, iebilstot nodošanai, bet tos visus *High Court* (Augstā tiesa) noraidīja. Uz šo lūgumu attiecas tikai divi saistīti iebildumu pamatojumi:

1) apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka apstākļos, kuros viņam piespriestais brīvības atņemšanas sods par pirmo nodarījumu (spriedums, kura izpildei tiek prasīta viņa nodošana) ir izpildāms tikai tāpēc, ka viņš pēc tam ir notiesāts par otro nodarījumu, pēc kura savukārt 2017. gada 16. maijā tika pieņemts izpildes lēmums, tiesas process, kurā tika pieņemts pēdējais minētais notiesājošais spriedums un izpildes lēmums, ir "*lietas izskatīšana*, kurā pieņemts nolēmums" Pamatlēmuma 4.a panta 1. punkta izpratnē, kuru Īrijas tiesībās īsteno 2003. gada likuma 45. pants. Pamatojoties uz to, apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka viņa nodošana ir jāatsaka, jo šis tiesas process norisinājās *in absentia* un nav piemērojams neviens no 4.a panta 1. punkta/45. panta nosacījumiem.

2) Apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka tiesas process, kurā pieņēma viņu notiesājošo spriedumu par otro nodarījumu, un process, kurā pieņēma izpildes lēmumu, norisinājās, pārkāpjot viņa [tiesības uz] taisnīgu tiesu [..], kas paredzētas [..] ECPAK 6. pantā [..]. Tā kā tiesas process notika *in absentia* un ir skaidrs, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam nebūs tiesību uz lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību, kuras rezultātā sākotnējais notiesājošais spriedums vai izpildes lēmums varētu tikt atcelts, apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka, nosakot viņa nodošanu, izpildot EAO, "*tiktu klaji pārkāpts*" ECPAK 6. pants un ka šādos apstākļos 2003. gada Likuma par Eiropas apcietināšanas orderi 37. pants uzliek tiesai pienākumu atteikt viņa nodošanu.

12 Ministrs šos pamatus apstrīd. Attiecībā uz 1) iepriekšminēto pamatojumu ministrs apgalvo, ka no 2017. gada 22. decembra nolēmuma lietā *Samet Ardic* Case C-571[/17] PPU, EU:C:2017:1026 (turpmāk tekstā – "spriedums *Ardic*") izriet, ka ne tiesas process, kurā notika apelācijas sūdzības iesniedzēja notiesāšana par otro nodarījumu, ne vēlākais process, kurā pieņēma izpildes lēmumu, neatbilst "*lietas izskatīšanai, kurā pieņēma nolēmumu*" 4.a panta/45. panta izpratnē; tiesas process šo pantu izpratnē bija tiesas process Vroclavas-Šrodmiešces rajona tiesā, kurā 2015. gada 29. maijā tika pieņemts viņu notiesājošais spriedums un sods par pirmo nodarījumu. 4.a panta/45. panta prasības attiecībā uz šo tiesas procesu un lēmumu ir izpildītas pilnībā, jo apelācijas sūdzības iesniedzējs rajona tiesā piedalījās klātienē. Ministrs turklāt apgalvoja, ka šīs tiesas vēlāk izdotais izpildes lēmums pēc apelācijas sūdzības iesniedzēja notiesāšanas par otro nodarījumu, bija tikai pasākums, kas attiecās uz brīvības atņemšanas soda izpildes metodi, un neietekmēja soda *"veidu vai apmēru"* tam notiesājošajam spriedumam, kas iepriekš bija piespriests apelācijas sūdzības iesniedzējam pēc viņa notiesāšanas par pirmo nodarījumu. Attiecībā uz 2) iepriekšminēto pamatojumu ministrs uzskata, ka tiesas procesam, kurā apelācijas sūdzības iesniedzējs tika notiesāts par otro nodarījumu un kurā tika pieņemts izpildes lēmums, nav nozīmes saistībā ar lēmumu par EAO izpildi. Pat tad, ja 6. pants būtu ticis pārkāpts (un ministrs neatzīst šādu pārkāpumu), tiesību aizsardzības līdzekļi ir izsniegšanas valsts tiesu kompetencē (un [..] šai tiesai būtu jāpieņem, ka tad, ja apelācijas sūdzības

DARBA VERSIJA

iesniedzēju nodotu, efektīvi tiesību aizsardzības līdzekļi būtu pieejami) un šāds iespējamais pārkāpums nekļūst par tik smagu nodarījumu, kāds varētu pamatot atkāpi no Pamatlēmumam atbilstošās vispārējās pieejas, ka orderis ir jāizpilda.

Atbilstošās tiesību normas

EUROPEAN ARREST WARRANT ACT 2003 [2003. gada likums par Eiropas Apcietināšanas orderi] (ar grozījumiem)]

13 [*European Arrest Warrant Act 2003 (as amended)* (2003. gada likums par Eiropas apcietināšanas orderi (ar grozījumiem))] Īrijas tiesībās īsteno Pamatlēmumu.

14 2003. gada likuma 45. pants īsteno 4.a pantā dalībvalstīm paredzēto iespēju. Tajā noteikts, ka "*saskaņā ar šo likumu personas nodošana nav pieļaujama, ja nolēmums pieņemts, attiecīgai personai tiesas procesā klātienē nepiedaloties, ja vien Eiropas apcietināšanas orderī nav norādīti jautājumi, kas ietverti d) punkta 2., 3. un 4. punktā ordera veidlapā, kura iekļauta pielikumā Pamatlēmumam ar grozījumiem, kas veikti ar Padomes Pamatlēmumu 2009/299/TI.*" 3.1.a, 3.2 un 3.3 punkts atbilst attiecīgi 4.a panta 1. punkta a)-d) apakšpunktiem (45. panta teksts ir pilnībā ietverts šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pielikumā.)

15 2003. gada likuma 37. panta 1. punktā paredzēts, ka:

"*Saskaņā ar šo likumu personas nodošana nav pieļaujama, ja:*

a) tās nodošana nav saderīga ar valsts pienākumiem, kas paredzēti i) konvencijā vai ii) konvencijas protokolos."

Harta

16 Hartas 47. panta 2. punktā noteikts:

"*Ikvienai personai ir tiesības uz taisnīgu, atklātu un laikus veiktu lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos noteiktā tiesā. Ikvienai personai ir iespējas saņemt konsultāciju, aizstāvību un pārstāvību.*"

17 48. panta 2. punktā ir paredzēts:

"I*kvienam apsūdzētajam tiek garantētas tiesības uz aizstāvību.*"

Pamatlēmums

18 Pamatlēmuma 12. apsvērumā cita starpā noteikts, ka šajā pamatlēmumā "*ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti 6. pantā Līgumā par Eiropas Savienību un atspoguļoti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, īpaši tās VI nodaļā.*"

19 Pamatlēmuma 4.a pantā (pievienots ar Pamatlēmuma 2009/299/TI *d) punkta 2., 3. un 4. punktā*) noteikts, ka:

DARBA VERSIJA

"Tāpat izpildes tiesu iestāde drīkst atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izdots, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu vai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, ja nolēmums pieņemts aizmuguriski, izņemot gadījumus, kad Eiropas apcietināšanas orderī norādīts, ka saskaņā ar turpmākām izsniegšanas dalībvalsts tiesību aktos paredzētām procesuālajām prasībām attiecīgā persona:

a) vai nu savlaicīgi:

i) saņēma pavēsti un tādējādi tika informēta par tās lietas izskatīšanas plānoto dienu un vietu, kurā pieņemts nolēmums, vai ar citiem līdzekļiem saņēma oficiālu informāciju par minētās lietas izskatīšanas plānoto dienu un vietu tādā veidā, ka ir nepārprotami konstatēts, ka attiecīgā persona zināja par paredzēto lietas izskatīšanu;

un

ii) tika informēta par to, ka nolēmums var tikt pieņemts aizmuguriski;

vai arī

b) zinādama par paredzēto lietas izskatīšanu, bija pilnvarojusi attiecīgās personas vai valsts ieceltu juriskonsults aizstāvēt viņu lietas izskatīšanā, un minētais juriskonsults patiešām aizstāvēja attiecīgo personu minētajā lietas izskatīšanā;

vai arī

c) ir saņēmusi nolēmumu un, būdama skaidri informēta par tiesībām uz lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību, kurā personai ir tiesības piedalīties un kura dod iespēju lietu, tostarp jaunus pierādījumus, atkārtoti izskatīt pēc būtības, un kuras rezultātā sākotnējais nolēmums varētu tikt atcelts:

i) ir skaidri paziņojusi, ka neapstrīd nolēmumu;

vai

ii) attiecīgajā termiņā nav lūgusi lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību;

vai arī

d) nav saņēmusi nolēmumu, bet:

i) nolēmums personai tiks izsniegts tūlīt pēc nodošanas un persona tiks skaidri informēta par viņas tiesībām uz lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību, kurā viņai ir tiesības piedalīties un kura dod iespēju lietu, tostarp jaunus pierādījumus, atkārtoti izskatīt pēc būtības, un kuras rezultātā sākotnējais nolēmums varētu tikt atcelts;

DARBA VERSIJA

un

ii) tiks informēta par termiņu, kādā jāpieprasa šāda lietas atkārtota izskatīšana vai pārsūdzība, kā minēts atbilstīgajā Eiropas apcietināšanas orderī. ”

Atbilstošā judikatūru

20 Tiesa apsvēra 4.a pantu spriedumā *Ardic*. Minētajā lietā Tiesa lēma, ka tad, ja persona ir atzīta par vainīgu noziedzīgā nodarījumā un uz tā pamata tai piespriests brīvības atņemšanas sods, attiecībā uz kura izpildi vēlāk daļēji, nosakot noteiktu nosacījumu ievērošanu, piemēro nosacītu notiesāšanu, jēdziens “*lietas izskatīšana, kurā pieņemts nolēmums*” 4.a panta nozīmē “*ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neattiecas uz turpmāku tiesvedību par šīs nosacītās notiesāšanas atcelšanu, pamatojoties uz minēto nosacījumu pārkāpumu pārbaudes laikā, ja šajā tiesvedībā pieņemtais nolēmums par atcelšanu negroza ne sākotnēji piespriestā soda veidu, ne apmēru.*”

21 Īrijas tiesas vairākas reizes ir apsvērušas nosacījumus, ar kādiem nodošanu varētu atteikt, jo tā pārkāptu 2003. gada likuma 37. pantu. Judikatūrā tiek uzsvērts augstais slieksnis atteikumam. Lietā *Minister for Justice v Stapleton* [2007] IESC 30, [2008] 1 IR 669, *Supreme Court* (Augstākā tiesa) norādīja, “*ka izpildes dalībvalsts tiesām, lemjot par to, vai izdot nodošanas rīkojumu, ir jāpieņem, ka izsniegšanas dalībvalsts atbilstoši Līguma par Eiropas Savienību 6.1. pantam ievēros [..] cilvēktiesības un pamatbrīvības*” (70. punkts). Lietā *Minister for Justice and Equality v Celmer* [2019] IESC 80, [2020] 1ILRM 121 – kur arguments pret nodošanu galvenokārt tika pamatots ar Hartas 47. pantu un 48. panta 2. punktu – *Supreme Court* (Augstākā tiesa) šos nosacījumus formulēja tādā veidā, ka nodošanas gadījumā persona ciestu tāpēc, ka tiktu pārkāpta “*personas pamattiesību uz taisnīgu tiesu pati būtība*”. Tiesa šos nosacījumus balstīja uz [Eiropas Savienības Tiesas] virspalātas 2018. gada 25. jūlija nolēmumu lietā *L.M.* Lieta C-216/18 PPU, EU:C:2018:586.

22 Eiropas Cilvēktiesību tiesa judikatūrā uzsvērts, cik iesakņojies un pamatīgs ir noteikums pret lietas izskatīšanu un notiesāšanu *in absentia*, ja vien to nepapildina tiesības uz atkārtotu izskatīšanu: *Stoichkov* pret Bulgāriju (9808/02) 44 EHRR 14, *Sejdovic* pret Itāliju (56581/00, 2006) un *Othman* pret Apvienoto Karalisti (8139/09) (2012) 55 EHRR 1. Līgumslēdzēju pušu pienākums garantēt tiesības apsūdzētajam atrasties tiesas zālē – vai nu lietas sākotnējās vai atkārtotas izskatīšanas laikā – “*ir viena no 6. panta pamatprasībām*” (*Sejdovic*, 84. punkts). *Othman* lietā ECT norādīja, ka “*Tiesas judikatūrā ir iedibināts, ka izņēmuma kārtā var rasties jautājums saistībā ar [ECPAK 6. pantu] saistībā ar nodošanas vai izdošanas lēmumu tad, ja aizbēgušajai personai klaji ir tikusi vai varētu tikt liegta piekļuve tiesiskās aizsardzības līdzekļiem lūguma iesniedzējā valstī*” (258. punkts) Tālāk tā piezīmēja, ka Tiesa ir norādījusi, ka “*atsevišķas netaisnības formas varētu tikt uzskatītas par klaju piekļuves liegšanu tiesiskās aizsardzības*

DARBA VERSIJA

līdzekļiem", tai skaitā "*aizmuguriska notiesāšana bez iespējas panākt apsūdzības pārskatīšanu pēc būtības*" (259. punkts).

23 Atbilstoši Īrijas tiesībām "*nekas nevar būt skaidrāks par principu, ka, lai varētu izmantot Konstitūcijas 38.1. pantā noteiktās tiesības, kurās aizliegta jebkāda krimināllietu izskatīšana, "izņemot likumā pienācīgi noteiktā kārtībā", personai, kas apsūdzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, ir jāzina, kad un kur tā tiks tiesāta.*" (*O'Brien v Coughlan* [2016] IESC 4, [2018] 2 IR 270, 8. punkts). Apsūdzētās personas tiesības piedalīties un sekot tiesas procesam pret sevi ir raksturota kā "*apsūdzētās personas konstitucionālās pamattiesības, kas jāievēro un jāaizstāv katrai tiesai*" (saskaņā ar tiesneša *Murphy* sacīto lietā *Lawlor v Hogan* [1993] ILRM 606, 610. punkts). Minētās tiesības attiecas arī uz soda piespriešanas tiesas sēdi, kā arī uz tām tiesas sēdēm, kurās varētu tikt aktualizēts vai izpildīts atlikts spriedums. Tomēr tiesības atrasties tiesas sēdē nav absolūtas un no tām atsevišķos ierobežotos gadījumos var atteikties.

24 Visbeidzot, apelācijas sūdzības iesniedzējs kā pamatojumu ECPAK 6. panta piemērojamībai lēmumiem par atliktu sodu izpildi noteiktos apstākļos min vēl divus Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumus lietās *Bohmer* pret Vāciju (37568/97) (2002. gada 3. oktobris) un *El Kaada* pret Vāciju (2130/10) (2015. 12. novembris) Abos nolēmumos Tiesa secināja, ka ir pārkāpta ECPAK 6. panta 2. punktā noteiktā nevainīguma prezumpcija, jo atliktie sodi tika aktualizēti, pamatojoties uz to, ka attiecīgā persona bija izdarījusi vēl vienu noziedzīgu nodarījumu, situācijā, kurā šī noteikšana notika pirms galīgās vainas noteikšanas 6. panta izpratnē notiekošā tiesas procesā.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums

25 Tiesa ir sniegusi detalizētu nolēmumu šajā tiesvedībā (citāts: [2021] IECA 209) un šajā nolēmumā detalizēti izklāsta iemeslus, kāpēc Tiesa uzskata par nepieciešamu lūgt prejudiciālu nolēmumu, lai tā varētu pieņemt lēmumu šajās pārsūdzībās. Šā nolēmumu kopija ir pievienota šī lūguma **1. pielikumā.**

26 Izskatāmās lietas apstākļi atšķiras no *Ardic* lietas apstākļiem vairākos aspektos. Atšķirībā no lietas *Ardic*, [..] [pirmā nodarījuma] piespriestā brīvības atņemšanas soda (kura izpilde, atšķirībā no situācijas *Ardic* lietā, bija atlikta pilnībā *ab initio*) izpildi izraisīja apelācijas sūdzības iesniedzēja vēlākais notiesājošais spriedums par otro nodarījumu. Šķiet, ka iepriekš atliktā brīvības atņemšanas soda izpildes izraisīšanā izšķirošā ir bijusi pēdējā minētā notiesāšana. Vēl viena atšķirība ir tā, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam atšķirībā no *Ardic* kunga nav tiesību tikt uzklausītam *ex post* gadījumā, ja viņš tiek nodots (izņemot tiesības izmantot "*izņēmuma tiesiskās aizsardzības līdzekli*"). Nodošanas gadījumā viņam nav tiesību uz lietas atkārtotu izskatīšanu attiecībā uz otro nodarījumu, un termiņš apelācijas sūdzības iesniegšanai par minēto nodarījumu ir beidzies. Kamēr spēkā ir notiesājošais spriedums, arī izpildes lēmums paliks spēkā, un viņam būs jāizcieš tas brīvības atņemšanas sods, par kuru tiek pieprasīta viņa nodošana.

DARBA VERSIJA

27 Neraugoties uz to, var uzskatīt, ka izpildes lēmums bija nekas vairāk kā "*lēmums, kas saistīts ar iepriekš uzlikta brīvības atņemšanas soda izpildi vai piemērošan*u" un ka ne minētais lēmums, ne apelācijas sūdzības iesniedzēja notiesāšana par otro nodarījumu neietekmēja tā brīvības atņemšanas soda veidu vai apmēru, kurš iepriekš bija viņam piespriests par pirmo nodarījumu. Lai arī lēmums iedarbināt iepriekš atliktu sodu nepārprotami rada ievērojamas sekas attiecīgajai personai, lietā *Ardic* tika nolemts, ka šāds lēmums neietekmē soda veidu vai apmēru. Tāpēc varētu teikt, ka no minētā izriet, ka izšķirošā lēmuma precīzā būtība nav svarīga – tas var būt lēmums atsaukt nosacītu atbrīvošanu, jo ir pārkāpti nosacītās atbrīvošanas nosacījumi, kā tas bija lietā *Ardic*, vai arī lēmums par iepriekš atlikta soda iedarbināšanu pēc vēlāka notiesājoša sprieduma, kā izskatāmajā gadījumā.

28 Vienlaikus tiesa uzskata, ka izskatāmās lietas apstākļiem ir daudz ciešāka saistība ar ECPAK 6. pantu (kā arī Hartas 47. pantu un 48. panta 2. punktu, kas šeit ir piemērojami, ņemot vērā, ka EAO sistēma ir Savienības tiesību daļa), nekā tas bija lietā *Ardic*. Brīvības atņemšanas sods par pirmo nodarījumu ir izpildāms tikai tāpēc, ka ir apelācijas sūdzības iesniedzēju *in absentia* notiesājošs spriedums par otro nodarījumu, un tam sekojošais izpildes lēmums. Lai arī izpildes lēmums bija atšķirīgs tiesisks lēmums, šķiet, ka tas bija formāls: ņemot vērā [..] [apelācijas sūdzības iesniedzēja] notiesāšanu par otro nodarījumu, šķiet, ka rajona tiesai nebija rīcības brīvības un tai bija pienākums uzdot atliktā sprieduma izpildi. Tāpēc būtībā notiesājošajam spriedumam par otro nodarījumu bija izšķirošais efekts, izraisot apelācijas sūdzības iesniedzēja iepriekš atliktā brīvības atņemšanas soda par pirmo nodarījumu iedarbināšanu. Citādi nebūtu nekāda izpildāma brīvības atņemšanas soda, par kuru varētu noteikt nodošanu, pamatojoties uz EAO. Šajā kontekstā apelācijas sūdzības iesniedzējs ir apgalvojis, ka, gluži tāpat, kā tiesas šajā valstī neatzītu vai nepildītu *in absentia* spriedumu par otro nodarījumu (pamatojoties uz 4.a pantu/45. pantu) – un te apelācijas sūdzības iesniedzējs vērš uzmanību uz to, ka Polija nepieprasa viņa nodošanu par šo nodarījumu un nav paskaidrojusi tā iemeslus –, tām nevajadzētu atzīt vai pildīt attiecīgo sodu viņa nodošanas par pirmo nodarījumu mērķiem.

29 Pamatojoties uz to, ka 4.a pants/45. pants liegtu apelācijas sūdzības iesniedzēja nodošanu, lai tas pēc *in absentia* tiesas procesa un notiesāšanas par otro nodarījumu izciestu sodu, būtu anomāli [..], [ja viņš] būtu nododams, lai izciestu sodu, kas tam uzlikts par pirmo nodarījumu situācijā, kad šis spriedums ir izpildāms, tikai pamatojoties uz [..] tādu pašu *in absentia* notiesājošo spriedumu.

30 Šī tiesa uzskata, ka ECT judikatūra, ko apsvēra lietā *Ardic*, piemēram, nolēmums lietā *Boulois* pret Luksemburgu, šo jautājumu īsti neapsver. *Boulois* īsti nebija saistīts ar atlikta soda iedarbināšanu pēc tam, kad ir pieņemts vēlāks notiesājošs spriedums. Tā drīzāk bija saistīta ar Luksemburgas Cietuma pārvaldes lēmumiem, kas attiecas uz cietuma pagaidu atstāšanu, nosacītu atbrīvošanu un pārsūtīšanu starp cietumiem. Turpretim izskatāmajā lietā nav šaubu, ka 6. pants bija piemērojams tiesas procesam pret apelācijas sūdzības iesniedzēju, viņa notiesāšanai un sprieduma pasludināšanai par otro nodarījumu. Jau iepriekš norādīts, ka šī notiesāšana šķiet, ir bijusi izšķiroša, lai izpildītu atlikto brīvības

DARBA VERSIJA

atņemšanas sodu, kas apelācijas sūdzības iesniedzējam tika piespriests par pirmo nodarījumu. Pēc būtības šī notiesāšana izraisīja sprieduma izpildi.

31 Šādos apstākļos tiesai šķiet iespējams apgalvot, ka izpildes lēmums ir tik cieši saistīts ar notiesājošo spriedumu par otro nodarījumu, ka ECPAK 6. panta 1. punkta pārkāpums šīs notiesāšanas sakarā ietekmē arī minēto izpildes lēmumu. Iespējams, ka ECT nolēmums lietās *Bohmer* pret Vāciju un *El Kaada* pret Vāciju atbalsta šādu argumentu. Pretēji lietai *Boulois* un pārējai judikatūrai, uz ko atsaucas lietā *Ardic*, šie nolēmumi bija saistīti ar atlikta sprieduma izpildi, pamatojoties uz vēlāka noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu. Lai arī faktiskie apstākļi bija atšķirīgi, jo tiesas izdeva izpildes dokumentus, pamatojoties uz vainas noteikšanu, kuras pamatā nebija galīgs notiesājošs spriedums, kurš pieņemts krimināllietas izskatīšanas rezultātā, – tādējādi pārkāpjot ECPAK 6. panta 2. punktu –, gluži tāpat kā izpildes lēmumos lietās *Bohmer* un *El Kaada* bija nepareizi piemēroti tiesību akti, jo lēmumu pamatā bija vainas noteikšana, kas pārkāpa ECPAK 6. panta 2. punktu, arī izpildes lēmumā [..] ir nepareizi piemēroti tiesību akti, jo dokumenta pamatā ir vainas noteikšana – notiesāšana par otro nodarījumu –, kas pārkāpa ECPAK 6. panta 1. punktu. Pēdējā minētajā gadījumā tāpat kā pirmajā gadījumā, iespējams, "*jaunā noziedzīgā nodarījuma*" rezultātā ir radies "*neizdevīgs stāvoklis, kas [..] līdzvērtīgs sodam*" – atcelta sākotnējās notiesāšanas brīvības atņemšanas soda atlikšana. (Lieta *Bohmer*, 66. punkts.)

32 Tādējādi nolēmumus lietās *Bohmer* un *El Kaada* var interpretēt veidā, ka tie atbalsta plašāku principu, ka gadījumos, kuros vēlas panākt atlikta sprieduma izpildi tāpēc, ka ir vēlāks noziedzīgs nodarījums, lēmuma par izpildi pamatā ir jābūt vainas noteikšanai atbilstoši ECPAK 6. pantam.

33 Attiecībā uz iespējamas neatbilstības smagumu ECT judikatūra ierosina, ka personas notiesāšana *in absentia* bez iespējas panākt apsūdzības pārskatīšanu pēc būtības principā var tikt uzskatīta par "*klaju tiesiskuma tiesiskās aizsardzības līdzekļiem*" un, tādējādi "*izņēmuma kārtā*" ar izdošanas (vai nodošanas) lēmumu var tikt izvirzīts jautājums par 6. pantu. Šī nostāja ir atspoguļota pašā 4.a pantā – tajā ir skaidri formulētas izpildes dalībvalstu tiesām pilnvaras atteikt nodošanu tad, ja "*lietas izskatīšana, kurā pieņemts nolēmums*" (tā, kā šis formulējums ir ticis interpretēts) norisinājās *in absentia* tādos apstākļos, kas pārkāptu 6. panta 1. punktu. Notiesājoši spriedumi *in absentia* pienācīgi tiek uztverti kā nopietni jautājumi, kuru pamatā ir neatņemamas krimināltiesisko aizsardzības līdzekļu un pamattiesību normas un kuri pieļauj izņēmuma situāciju, atsakot nodošanu. It īpaši lietās, kurām piemērojams 4.a punkts, nav prasības, lai izpildes dalībvalsts atstātu iespējamo 6. panta pārkāpumu novēršanu izsniegšanas dalībvalsts tiesām.

34 Attiecībā uz Pamatlēmuma 4.a panta 1. punkta tvērumu tiesai šķiet iespējams, ka izskatāmās lietas apstākļos 6. pantā noteikto personas tiesību (kā arī Hartas 47. un 48. pantā noteikto tiesību) aizstāvēšana pēc būtības nozīmē, ka "*lietas izskatīšana, kurā pieņemts nolēmums*" būtu jāsaprot kā tāds, kas ietver vēlākas krimināllietas izskatīšanu, kurā tiek pieņemts notiesājošs spriedums, un šis spriedums ir izšķirošs iepriekš atlikta soda izpildei, kura izpildei tiek prasīta nodošana.

DARBA VERSIJA

35 Kaut arī šādi tiktu paplašināta attiecīgo "lēmumu" kategorija 4.a panta 1. punkta izpratnē, var apgalvot, ka tas tomēr neietekmētu negatīvi un neapdraudētu Eiropas apcietināšanas ordera sistēmas efektivitāti apstākļos, kuros dalībvalstīm jebkurā gadījumā jau ir pienākums ievērot ECPAK 6. panta 1. punktu savos kriminālprocesos. Tādējādi tad, kad atlikta sprieduma izpildi izraisa vēlāks notiesājošs spriedums, nešķiet, ka izsniegšanas dalībvalstij rastos nesamērīgs apgrūtinājums noteikt, vai pieprasītā persona klātienē piedalījās tiesas procesā, kurā tika pieņemts attiecīgais notiesājošais spriedums (un attiecīgos gadījumos notiesājošā tiesas sēdē), vai arī, ja tā nepiedalījās, vai 6. pantā noteiktās tiesības tika ievērotas citā veidā.

36 Izskatāmās lietas apstākļos šī tiesa nespēj pienācīgi secināt, ka lieta *Ardic* nepārprotami liedz pieņemt tos apsvērumu pret nodošanu, kurus izvirzījis apelācijas sūdzības iesniedzējs, un, ņemot vērā šīs šaubas, kā arī apsverot šo jautājumu fundamentālo nozīmību un nepieciešamību iegūt skaidrību un noteiktību attiecībā uz tiem pienākumiem, kas izriet izsniegšanas un izpildes dalībvalstīm šajā kontekstā, Tiesa uzskata, ka ir atbilstoši vērsties Eiropas Savienības tiesā atbilstoši LESD 267. pantam.

Prejudiciālie jautājumi

37 Tiesa uzdod turpmāk minētos jautājumus. Atkarībā no tā, kāda ir atbilde uz 1. jautājumu, ir iespējams, ka pārējos jautājumus nebūs nepieciešams aplūkot.

"1. a) Gadījumā, kad pieprasa pieprasītās personas nodošanu, lai tai varētu izpildīt brīvības atņemšanas sodu, kura izpilde bija atlikta ab initio *bet kas pieprasītās personas atkārtotas notiesāšanas par vēlāku noziedzīgu nodarījumu rezultātā vēlāk norīkots izpildei, un šis izpildes rīkojums bija obligāti jāizdod minētās notiesāšanas dēļ, vai tiesas process, kurā pieņēma vēlāko notiesājošo spriedumu un izpildes dokumentu, ir daļa no "lietas izskatīšanas, kurā pieņemts nolēmums" Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI 4.a panta 1. punkta izpratnē?*

2. Apstākļos, kas minēti iepriekš 1. jautājumā, vai izpildes tiesu iestādei ir tiesības un/vai pienākums pārbaudīt, vai tiesas process, kurā pieņēma vēlāko notiesājošo spriedumu un/vai tiesas process, kurā pieņēma izpildes rīkojumu, un kuri notika bez pieprasītās personas klātbūtnes, norisinājās atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību konvencijas 6. pantam, it īpaši pārbaudīt, vai ar to, ka pieprasītā persona nepiedalījās klātienē, tika pārkāptas tiesības uz aizstāvību un/vai pieprasītās personas tiesības uz taisnīgu tiesu?

3. a) Apstākļos, kas minēti iepriekš 1. jautājumā, ja izpildes tiesu iestāde ir pārliecināta, ka tiesas process, kurā pieņēma vēlāko notiesājošo spriedumu un izpildes dokumentu, nenorisinājās atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību konvencijas 6. pantam, un, it īpaši, tas, ka pieprasītā persona nepiedalījās klātienē, pārkāpa tiesības uz aizstāvību un/vai pieprasītās personas tiesības uz taisnīgu tiesu, vai izpildes tiesu iestādei ir tiesības un/vai pienākums a) atteikt pieprasītās personas nodošanu, pamatojoties, ka šī nodošana pārkāptu

DARBA VERSIJA

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu un 48. panta 2. punktu, un/vai b) pieprasīt, lai izsniegšanas tiesu iestāde kā nodošanas nosacījumu sniedz garantiju, ka attiecībā uz notiesājošo spriedumu, kas izraisīja izpildes rīkojuma izdošanu, pieprasītajai personai pēc nodošanas būs tiesības panākt lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību, un šai personai būs tiesības piedalīties šajās sēdēs, un kura dod iespēju lietu, tostarp jaunus pierādījumus, atkārtoti izskatīt pēc būtības, un tā rezultātā sākotnējais nolēmums varētu tikt atcelts?

b) Vai 3. jautājuma a) daļas mērķiem piemērojamā pārbaude ir tāda, vai pieprasītās personas nodošana pārkāptu tās pamattiesības, kas ietvertas Konvencijas 6. pantā un/vai Hartas 47. pantā un 48. panta 2. punktā, un, ja atbilde ir apstiprinoša, vai tas, ka tiesas process, kurā pieņēma vēlāko notiesājošo spriedumu un izpildes dokumentu, norisinājās in absentia*, un tas, ka nodošanas gadījumā pieprasītajai personai nebūs tiesību panākt lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību, ir pietiekami, lai ļautu izpildes tiesu iestādei secināt, ka nodošana pārkāptu šo tiesību būtību?*

Nobeiguma [apsvērumi]

38 Apelācijas sūdzības izskatīšana tiek apturēta, līdz tiks saņemts Eiropas Savienības tiesas nolēmums par šiem jautājumiem. Ņemot vērā, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs šobrīd ir atbrīvots pret galvojumu, šī tiesa neuzskata, ka ir nepieciešams, lai šo lūgumu izskata steidzamības vai paātrinātā tiesvedībā.

[..]

DARBA VERSIJA

Pielikums – 2003. gada likuma 45. pants

45. — Personu saskaņā ar šo likumu nenodod [..], ja vien Eiropas apcietināšanas ordera gadījumā orderī norādīti jautājumi, kas ietverti Pamatlēmuma Pielikuma ordera veidlapas d) punkta 2., 3. un 4. punktā [..] [..], kā norādīts šīs daļas tabulā.

TABULA

d) Norādiet, vai attiecīgā persona personiski piedalījās tās lietas izskatīšanā, kurā pieņemts nolēmums:

1.□ Jā, persona personiski piedalījās tās lietas izskatīšanā, kurā pieņemts nolēmums.

2.□ Nē, persona personiski nepiedalījās tās lietas izskatīšanā, kurā pieņemts nolēmums.

3. Ja izdarīta atzīme pie 2. punkta varianta, lūdzu, apstipriniet, ka pastāv viens no šādiem apstākļiem:

□ 3.1a. personai ... (diena/mēnesis/gads) tika izsniegta pavēste un tādējādi attiecīgā persona tika informēta par tās lietas izskatīšanas plānoto dienu un vietu, kurā pieņemts nolēmums, un tika informēta par to, ka spriedums var tikt pieņemts aizmuguriski;

VAI

□ 3.1b.personai pavēste netika izsniegta, bet attiecīgā persona ar citiem līdzekļiem saņēma oficiālu informāciju par tās lietas izskatīšanas plānoto dienu un vietu, kurā pieņemts nolēmums, tādā veidā, ka ir nepārprotami konstatēts, ka attiecīgā persona zināja par paredzēto lietas izskatīšanu un bija informēta par to, ka nolēmums var tikt pieņemts aizmuguriski;

VAI

□ 3.2. zināmā par paredzēto lietas izskatīšanu, persona bija pilnvarojusi attiecīgās personas vai valsts ieceltu juriskonsultu aizstāvēt viņu lietas izskatīšanā, un minētais juriskonsults patiešām aizstāvēja attiecīgo personu minētajā lietas izskatīšanā;

VAI

□ 3.3. nolēmums personai tika izsniegts ... (diena/mēnesis/gads), un persona tika skaidri informēta par tiesībām uz lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību, kurā viņai ir tiesības piedalīties un kura dod iespēju lietu, tostarp jaunus pierādījumus, atkārtoti izskatīt pēc būtības, un kuras rezultātā sākotnējais nolēmums varētu tikt atcelts, un

DARBA VERSIJA

□ persona ir skaidri paziņojusi, ka neapstrīd nolēmumu;

VAI

□ persona attiecīgajā termiņā nav lūgusi lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību;

VAI

□ 3.4. nolēmums personai netika izsniegts, bet:

— nolēmums personai tiks izsniegts tūlīt pēc nodošanas;

kā arī

— izsniedzot nolēmumu, persona tiks skaidri informēta par viņas tiesībām uz lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību, kurā viņai ir tiesības piedalīties un kura dod iespēju lietu, tostarp jaunus pierādījumus, atkārtoti izskatīt pēc būtības, un kuras rezultātā sākotnējais nolēmums varētu tikt atcelts; un

— persona tiks informēta par termiņu, kādā jāpieprasa šāda lietas atkārtota izskatīšana vai pārsūdzība un kurš ir ... dienas.

4. Ja veiktas atzīmes lodziņā 3.1.b, 3.2. vai 3.3. punktā, lūdzu, sniedziet informāciju par to, kā ir izpildīts attiecīgais nosacījums.”

DARBA VERSIJA